

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ НОВОГО ТИПУ
ТА ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ (МОВА)**

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
освітня програма Українська мова і література

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Мхитарян Ольга Дмитрівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат педагогічних наук.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2018 року

Завідувач кафедри української мови і літератури _____ (Філатова О. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 1 від «30» серпня 2018 року

Голова навчально-методичної комісії _____ (Мхитарян О. Д.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол № 12 від «5» вересня 2018 року

Голова навчально-методичної комісії університету _____ (Василькова Н.І.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика навчання фахових дисциплін у закладах нового типу та закладах вищої освіти (мова)» складена відповідно до підготовки магістрів у галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка спеціальності 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: складові фахової підготовки студента-філолога у закладах нового типу та закладах вищої освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: філософія, естетика, культурологія, історія, літературознавство, мовознавство, педагогіка і методика навчання та виховання, соціологія.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Мета** вивчення курсу «Методика навчання фахових дисциплін у закладах нового типу та закладах вищої освіти (мова)» – забезпечення професійної підготовки майбутніх викладачів літературних дисциплін у вищій школі та вчителів літератури в умовах нової української школи.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Методика навчання фахових дисциплін у закладах нового типу та закладах вищої освіти (мова)» є:

- засвоїти знання про основні тенденції розвитку мовної освіти та особливості вивчення фахових дисциплін;
- визначити специфіку основних структурних компонентів мовознавчої підготовки студента-філолога;
- формувати ставлення до педагогічної роботи як процесу партнерської взаємодії його суб'єктів на засадах особистісно орієнтованого і компетентнісного навчання-виховання;
- удосконалювати вміння працювати з нормативними документами, що забезпечують викладання мовознавчих дисциплін у закладах вищої освіти та новій українській школі;
- розвивати вміння творчо аналізувати наукову і науково-методичну літературу, формувати власну методичну концепцію мовної освіти;
- удосконалювати вміння здійснювати дослідницьку роботу, використовувати її результати у своїй педагогічній діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають оволодіти такими **компетентностями**:

I. Загальнопредметні:

- планувати навчально-виховну роботу викладача (вчителя) з урахуванням сучасних тенденцій розвитку методичної науки і практики;
- враховувати психолого-педагогічні передумови організації та проведення навчально-виховного процесу у вищій та загальноосвітній школі;
- виконувати нормативні документи та науково-методичні першоджерела, що регулюють навчально-виховний процес у закладах вищої освіти та новій українській школі;
- застосовувати ІКТ під час навчально-виховної та науково-дослідницької роботи;
- спиратися в роботі на основні досягнення вітчизняної та світової філософсько-мовознавчої, психолого-педагогічної та методичної думки;
- використовувати досягнення національної та світової культури під час розв’язання професійних та інших проблем;
- чітко й логічно висловлювати власні думки, вдосконалювати культуру мислення і мовлення;
- дотримуватися етичних і правових норм організації та проведення навчально-виховного процесу під час викладання дисциплін філологічного змісту;
- характеризувати й оцінювати історико-культурні процеси в Україні та світі у зв’язку з інтерпретацією художніх творів;
- удосконалювати наукову організацію педагогічної праці;
- здійснювати пошук необхідної інформації, використовуючи довідкову літературу, електронні бази даних та ІКТ;
- усвідомлювати сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні, пояснювати актуальні проблеми підготовки педагогічних кадрів;
- оцінювати власний суб’єктний досвід із погляду філософсько-мовознавчої, психолого-педагогічної та методичної наук;
- застосовувати мовознавчу, психолого-педагогічну та методичну термінологію;
- засвоїти специфіку наукової діяльності викладача та шляхи її реалізації;
- володіти основами професійного самовдосконалення викладача вищої школи.

II. Фахові:

- усвідомлювати зв’язки мовознавчих і методичних дисциплін філологічного змісту;
- проектувати та реалізувати навчальні моделі лекційних, практичних і лабораторних занять із мовознавчих та методичних дисциплін, уроків мови, ефективно здійснювати виховну й наукову роботу;
- творчо застосовувати набуті компетентності під час виробничої практики;
- аналізувати науково-методичні джерела, педагогічний досвід, цілеспрямовано підвищуючи свій освітньо-професійний рівень;

- враховувати специфіку викладання мовознавчих і методичних дисциплін у закладах вищої освіти та їх роль у фаховій підготовці студента-філолога;
- реалізувати основні напрями вдосконалення мовної освіти в закладах вищої освіти;
- характеризувати структурні компоненти мовознавчої та методичної підготовки студента-філолога і враховувати специфіку їх функціонування;
- екстраполювати засвоєні основи методики навчання української мови на вивчення предмета в умовах інклюзивної шкільної освіти;
- володіти методикою виховання в учнів загальноосвітніх закладів нового типу та студентів вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації засобами вивчення мови усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, бажання дотримуватися здорового способу життя, а також здатності протистояти злу, примітивним поглядам і смакам, зокрема запобігання та протидії домашньому насиллю.

На вивчення навчальної дисципліни виділено 105 год. / 3,5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Підготовка магістра до викладання мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та вищих навчальних закладах

Тема 1. Актуальні проблеми викладання мови: тенденції та перспективи. Сучасний стан вищої освіти України. Тенденції світової вищої професійної школи: тенденція до глобалізації, тенденція до інтернаціоналізації, тенденція до інтеграції, тенденція до гнучкості, тенденція до демократизації, тенденція до диверсифікації, тенденція до гуманізації та гуманітаризації. Болонський процес в Україні: переваги та обмежені можливості. Вимоги до підготовки фахівців у ЗВО: співвідношення теоретичної та практичної складових. Стратегія реформування вищої освіти: теорія і практика. Вивчення нормативних державних документів: державні програми «Освіта. Україна XXI століття», Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті, Концепція реформування гуманітарної освіти, концепції мовної освіти, Державний стандарт базової і повної середньої освіти (мовний компонент), концепція «Нова українська школа», інструктивно-методичні рекомендації МОН України з української мови, чинні навчальні програми з української мови.

Тема 2. Наукові засади формування фахівця-філолога засобами мовознавчих дисциплін. Філософські та лінгводидактичні основи формування мовної особистості. Методичні особливості формування компетентного мовця. Становлення і розвиток вітчизняної шкільної мовно-літературної освіти: кін. XIX ст. – 30-х р. XX ст., 40–60-х рр. XX ст., 70–90-х рр. XX ст. – поч. третього тисячоліття. Сучасні зарубіжні технології професійної підготовки вчителів рідної мови й літератури: специфіка професійної підготовки майбутніх учителів-словесників у США, тенденції професійної підготовки вчителів рідної мови у Великобританії, педагогічна освіта у Франції, особливості фахової підготовки у Німеччині, тенденції підготовки вчителя рідної мови у Польщі, досвід підготовки словесників у Росії.

Кредит 2. Зміст і структура мовознавчої підготовки студента-філолога

Тема 3. Особливості вивчення дисциплін лінгвістичного циклу. Проблеми професійної підготовки студентів-філологів. Навчальна діяльність студентів-філологів: зміст, форми, засоби. Шляхи засвоєння професійної термінології.

Тема 4. Специфіка вивчення методики навчання мови.

Комплексний підхід до лінгвістичної освіти у ЗВО та інтегративність у її реалізації. Концептуальні засади мовної освіти в Україні. Інтегративні процеси у підготовці сучасного філолога. Рідномовний аспект підготовки майбутніх учителів-словесників.

Кредит 3. Специфіка вивчення фахових дисциплін мовознавчого циклу

Тема 5. Особливості засвоєння студентами мовознавчих дисциплін першого (бакалаврського) рівня. Психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності студентів-філологів. Теоретичний аспект мовленнєвої діяльності.

Роль мовленнєвої діяльності у саморозвитку і самовдосконаленні мовної особистості студента.

Тема 6. Специфіка вивчення лінгвістичних предметів студентами другого (магістерського) рівня. Роль лінгвістики тексту у фаховій підготовці майбутнього вчителя-філолога: психолінгвістичний і культуромовний аспекти. Особливості професійного спілкування майбутніх філологів. Професійне спілкування: зміст, форми, засоби.

Кредит 0,5. Взаємодія теорії і практики в мовознавчій підготовці майбутнього фахівця-філолога

Тема 7. Виробнича практика студентів-філологів. Виробнича практика студентів-філологів. Місце педагогічної практики в системі професійної підготовки студента-філолога. Зміст практичної підготовки: організаційний, методичний; навчальний, розвивальний та виховний компоненти. Підготовка студентів до проходження практики: відбір методичних матеріалів, розподіл за школами, ознайомлення з програмою практики. Педагогічний такт керівника практики.

Тема 8. Наукова діяльність майбутніх словесників. Наукова діяльність майбутніх словесників. Основні види наукової діяльності студентів. Написання курсових та дипломних робіт: визначення тематики, урахування наукових інтересів студентів; з'ясування наукової проблеми, відбір та опрацювання наукових джерел; етапність дослідження; доопрацювання роботи та прилюдний захист. Специфіка наукової роботи викладача: види і форми. Особливості підготовки дисертаційного дослідження, написання наукової статті, створення монографії, розроблення навчального посібника, підручника.

Тема 9. Особливості методичної роботи фахівця-філолога. Особливості методичної роботи фахівця-філолога. Специфіка роботи методичного об'єднання вчителів української мови і літератури. Функції шкільного кабінету літератури. Значення педагогічної практики студентів-філологів. Напрями післядипломної педагогічної освіти. Особливості методичної роботи викладача літературознавчих або методичних дисциплін.

Рекомендована література

Базова

1. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / За ред. М. Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2005. – 399 с.
2. Пентилюк М. І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики : зб. статей / М. І. Пентилюк. – Київ : Ленвіт, 2011. – 256 с.
3. Пентилюк М. І., Окуневич Т. Г. Методика української мови в таблицях і схемах. – К.: Ленвіт, 2006. – 134 с.
4. Практикум з методики навчання української мови / За ред. М. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2003. – 302 с.
5. Семенов О. М. Мовно-літературна освіта в Україні : погляд крізь роки : навч. посіб. / О. М. Семенов, Л. О. Базиль. – К. : Фенікс, 2008. – 240 с.

Допоміжна

- 1) Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. – К., 1998. – 558 с.
- 2) Басова Н.В. Педагогіка и практическая психология. – Ростов-на-Дону: Фенікс, 2000. – 416 с.
- 3) Беляєв О., Скуратівський Л., Симоненкові Л., Шелехова Т. Концепція навчання державної мови в школах України // Дивослово. – 1996. – №1. – С. 71-73.
- 4) Беляєв О.М., Вашуленко М.С., Плахотник В.М. Концепція мовної освіти в Україні // Рідна школа. – 1994. – №9. – С. 71-73.
- 5) Волкова Н.П. Педагогіка. – К.: Академія, 2002. – 616 с.
- 6) Голуб Н.Б. Самостійна робота студентів з риторики: Навчально-методичний посібник. – Черкаси: Брама-Україна, 2008. – 260 с.
- 7) Горошкіна О.М. Лінгводидактичні засади навчання української мови в старших класах природничо-математичного профілю. – Луганськ: Альма-матер, 2004. – 176 с.
- 8) Державний стандарт базової і повної середньої освіти // Дивослово. – 2004. – №3. – С. 76-81.
- 9) Деякі аспекти формування національної культури студентської молоді: Зб. наук. статей. - К.: ІЗМН, 1997. – 84 с.
- 10) Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
- 11) Дьяченко В.К. Новая дидактика. – М., 2001. – 496 с.
- 12) Єрмоленко С., Мацько Л. Навчально-виховна концепція вивчення української (державної) мови // Дивослово. – 1994. - №5. – С. 28-32.
- 13) Жариков Е.С. Научный поиск. – К., 1967. – 223 с.
- 14) Заболотська О.О. Формування індивідуальності майбутніх учителів-словесників: Монографія. – Херсон, 2006. – 306 с.
- 15) Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії. – К., 1997. – 312 с.
- 16) Кічук Н.В. Формування творчої особистості вчителя. – К.: Либідь, 1991. – 96 с.
- 17) Князян М.О. Самостійно-дослідницька діяльність майбутніх учителів

- іноземних мов: теорія і практика. – Ізмаїл: Сміл, 2006. – 312 с.
- 18) Концепціїмовної освіти 12-річної школи // Дивослово. – 2002. – №8. – С. 59-65.
 - 19) Концепціявивченняукраїнськоїмови в 5-12 класахзагальноосвітньоїшколи з російськоюмовоюнавчання // УМЛШ. – 2002. -№5. – С. 43-50.
 - 20) Котик Т.М. Українськадошкільналінгводидактика: історія, здобутки, перспективи. – Одеса: СВД М.П.Черкасов, 2004. – 295 с.
 - 21) Лутай В.С. Філософіясучасної освіти. – К.: Магістр-S, 1996. – 256 с.
 - 22) Пентилюк М.І. Професійнапідготовкастудентів-філологів. Засвоєння лінгводидактичної термінології // Дивослово. – 2005. -№11. – С. 21-24.
 - 23) Пентилюк М.І. Державний стандарт мовної освіти у світі сучасної методики української мови // Українська філологія:теоретичні та методичні аспекти вивчення: Зб.праць науково-практичних читань до 80-річчя Г.Р. Передрій. – Черкаси: Брама-Україна, 2005. – С.41-47.
 - 24) Пентилюк М.І. Стандартизація мовної освіти і завдання вчителя-словесника // Таврійський вісник. – 2004. – №2(6). – С. 69-75.
 - 25) Пентилюк М.І. Інтегруючий характер фахової підготовки майбутнього вчителя-філолога // Вісник Луганського державного педагогічного університету ім. Т. Шевченка. –2002. – №4. – С. 165-170.
 - 26) Пентилюк М.І. Наукові засади формування професійного мовлення студентів-філологів // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – Вип. 54. –Черкаси, 2004. С. 14-20.
 - 27) Пентилюк М.І., Горошкіна О., Нікітіна А. Концептуальні засади комунікативної методики навчанняукраїнськоїмови // Українськамова і літературавшколі. – 2006. – №1. – С. 15-20.
 - 28) Пентилюк М.І., Горошкіна О., Нікітіна А. Концепціякогнітивної методики навчанняукраїнськоїмови // Дивослово. – 2004. – №8. – С. 5-9.
 - 29) Пентилюк М.І., Горошкіна О., Нікітіна А. Концепціяпрофільногонавчаннямови // Вивчаємоукраїнськомову. – 2009. – №1. – С. 19-24.
 - 30) Пентилюк М.І., Окуневич Т.Г. Урок українськоїмови: технологічний аспект. – Харків: Основа, 2007. – 176 с.
 - 31) Програма для загальноосвітніхнавчальнихзакладів. Українськамова. 5-12 класи. – К.: Перун, 2005. – 176 с.
 - 32) Щербань П.М. Прикладнапедагогіка. – К.: Вища школа, 2000. – 215 с.
 - 33) Щербань П.М. Навчально-педагогічніігри. – К., 1995. – 120 с.

Електронні ресурси

Електронні бібліотеки

Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського ([http:// www.nbuv.gov.ua/eb](http://www.nbuv.gov.ua/eb)) – найбільше зібрання книг, журналів, видань, карт, нот, образотворчих матеріалів, рукописів, стародруків, газет, документів на нетрадиційних носіях інформації;

Літературна Інтернет-бібліотека школяра (<http://litbook.by.ru>) – зібрання творів української та зарубіжної літератури, біографії письменників, реферати, корисна інформація;

Українська бібліотека (<http://www.lib.org.ua>) – систематизована бібліотека за розділами: суспільні науки, політика, економіка, історія, культура, біографії, релігія, теологія, права людини;

Український центр (<http://www.ukrcenter.com>) – твори українських і зарубіжних авторів, фольклорні твори, наукові праці та дослідження в галузі української мови та літератури);

Бібліотека Мережі української літератури (<http://www.ukrlib.com.ua>) – біографії та твори українських письменників, реферати, творчі роботи.

Довідкові та методичні сайти

Лінгвістичний портал (<http://proling.com>) – частотні словники української мови, онлайнвий українсько-російський перекладач для текстів „Плай-Online” та електронний словник української та російської мов „УлісOnLine”;

Словники України (<http://www.webber.net.ua/NEWDICT>) – делмверсія повномасштабного українського електронного словника, записаного на компакт-диск (152 тис. слів);

Українська мова (<http://www.ussr.to/ALL/tishkovets>) – довідник з української мови.

Періодика для словесника

„Педагогічна преса” (<http://www.ped-pressa.kiev.ua>) – інструктивно-методична інформація Міністерства освіти і науки України, яка розміщена у фахових журналах, часописах видавництва, фактологічний літературознавчий і лінгвістичний матеріал тощо;

журнал „Дивослово” (E-mail:dyvoslovo@ukr.net) – актуальні методичні матеріали українському словесникові перспективного спрямування;

журнал „Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах” (www.ped-pressa.kiev.ua) – відкриті уроки, методика на кожен день, наука – школі, поетична сторінка й сучасна проза – все для вчителя-україніста;

„Книжковий кур’єр” (www.book-courier.com.ua), *„Книжник-ревю”* (www.elitprofi.com.ua/gazeta), *„Критика”* (www.krytyka.kiev.ua) – літературно-критичні матеріали й тексти художніх творів;

Академ-Прес (<http://www.academpres.kiev.ua>) – ресурс для науковця, вчителя-словесника, студента, учня-читача.

Сайт Науково-методичного центру м. Миколаєва – slovo-divo.ucoz.ua

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: ПМК/ екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання: тестування, виконання індивідуальних і групових завдань (проектування навчальних ситуацій, моделей уроків, розробка наочних матеріалів тощо), практичних, лабораторних і контрольних робіт, написання рефератів, повідомлень.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ
НОВОГО ТИПУ ТА ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ (МОВА)

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
освітня програма Українська мова і література

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика навчання фахових дисциплін у закладах нового типу та закладах вищої освіти (мова)» для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Розробник: Мхитарян Ольга Дмитрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови і літератури _____ (Мхитарян О. Д.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 01 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О. С.)

«29» серпня 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1. Інноваційні технології навчання. 2. Альтернативні форми мовної освіти.	Спеціальність 014 «Середня освіта»	Семестр	
Загальна кількість годин – 105 год.	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	I-й	II-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 год. самостійної роботи студента – 6,5 год.	Ступінь магістра	6 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	6 год.
		Лабораторні	
		4 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		42 год.	33 год.
		Вид контролю: іспит	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 105 год.: 30 год. – аудиторні заняття, 75 год. – самостійна робота (29% ~ 71%).

1.2. Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1. Інноваційні технології навчання. 2. Альтернативні форми мовної освіти.	Спеціальність 014 «Середня освіта»	<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 105 год.	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	I-й	II-й
		<i>Лекції</i>	
	Ступінь магістра	6 год.	6 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		4 год.	8 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		2 год.	4 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		48 год.	27 год.
Вид контролю: іспит			

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 105 год.: 30 год. – аудиторні заняття, 75 год. – самостійна робота (29% ~ 71%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета вивчення курсу «Методика навчання фахових дисциплін у закладах нового типу та закладах вищої освіти (мова)» – забезпечення професійної підготовки майбутніх викладачів мовних дисциплін у вищій школі та вчителів-словесників в умовах нової української школи.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Методика навчання фахових дисциплін у закладах нового типу та закладах вищої освіти (мова)» є:

- засвоїти знання про основні тенденції розвитку мовної освіти та особливості вивчення фахових дисциплін;
- визначити специфіку основних структурних компонентів мовознавчої підготовки студента-філолога;
- формувати ставлення до педагогічної роботи як процесу партнерської взаємодії його суб'єктів на засадах особистісно орієнтованого і компетентнісного навчання-виховання;
- удосконалювати вміння працювати з нормативними документами, що забезпечують викладання мовознавчих дисциплін у закладах вищої освіти та новій українській школі;
- розвивати вміння творчо аналізувати наукову і науково-методичну літературу, формувати власну методичну концепцію мовної освіти;
- удосконалювати вміння здійснювати дослідницьку роботу, використовувати її результати у своїй педагогічній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із методикою навчання української мови, а також – сучасною українською літературною мовою, загальним мовознавством, історичною граматикою й стилістикою української мови, педагогікою, психологією, філософією, основами наукових досліджень (перший (бакалаврський) рівень). Курсу «Методика навчання фахових дисциплін у закладах вищої освіти (мова)» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Історія мови», «Теорія мови», «Історія лінгвістичних вчень», «Стилістика української мови», «Новітні напрями сучасної лінгвістики», «Використання інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності», «Методологія та організація наукових досліджень», «Теорія і практика управління закладом освіти».

- Робоча програма навчальної дисципліни складається з 3,5-и кредитів.

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом методичної науки; знання найважливіших методичних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл;

- здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел: спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного педагогічного досвіду тощо; вивчення інформаційних технологій та методики їх застосування в навчанні та науковій діяльності фахівця; формування основ неперервного підвищення рівня ІКТ-готовності студентів та її постійного оновлення у професійній діяльності;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- володіння різноплановими методами і способами перевірки знань із української літератури;
- здатність проведення досліджень на належному рівні; уміння застосовувати методологічні прийоми наукових досліджень, сучасні методи та методики системного наукового аналізу у сфері середньої освіти;
- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі середньої освіти та динаміки її розвитку, основні структурні компоненти та особливості літературознавчої підготовки фахівця, поглиблення знань в окремих галузях філології та належним чином представлену сформованість літературних компетенцій;
- здатність демонструвати професійну підготовку майбутніх викладачів у вищій школі, набуття ними навичок володіння різними засобами та формами організації навчального процесу, створення умов для виконання ними своїх службових обов'язків на засадах демократизації й гуманізації української вищої школи.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають оволодіти такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

- планувати навчально-виховну роботу викладача (вчителя) з урахуванням сучасних тенденцій розвитку методичної науки і практики;
- враховувати психолого-педагогічні передумови організації та проведення навчально-виховного процесу у вищій та загальноосвітній школі;
- виконувати нормативні документи та науково-методичні першоджерела, що регулюють навчально-виховний процес у закладах вищої освіти та новій українській школі;
- застосовувати ІКТ під час навчально-виховної та науково-дослідницької роботи;
- спиратися в роботі на основні досягнення вітчизняної та світової філософсько-мовознавчої, психолого-педагогічної та методичної думки;
- використовувати досягнення національної та світової культури під час розв'язання професійних та інших проблем;
- чітко й логічно висловлювати власні думки, вдосконалювати культуру мислення і мовлення;
- дотримуватися етичних і правових норм організації та проведення навчально-виховного процесу під час викладання дисциплін філологічного змісту;

- характеризувати й оцінювати історико-культурні процеси в Україні та світі у зв'язку з інтерпретацією художніх творів;
- удосконалювати наукову організацію педагогічної праці;
- здійснювати пошук необхідної інформації, використовуючи довідкову літературу, електронні бази даних та ІКТ;
- усвідомлювати сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні, пояснювати актуальні проблеми підготовки педагогічних кадрів;
- оцінювати власний суб'єктний досвід із погляду філософсько-мовознавчої, психолого-педагогічної та методичної наук;
- застосовувати мовознавчу, психолого-педагогічну та методичну термінологію;
- засвоїти специфіку наукової діяльності викладача та шляхи її реалізації;
- володіти основами професійного самовдосконалення викладача вищої школи.

II. Фахові:

- усвідомлювати зв'язки мовознавчих і методичних дисциплін філологічного змісту;
- проектувати та реалізувати навчальні моделі лекційних, практичних і лабораторних занять із мовознавчих та методичних дисциплін, уроків мови, ефективно здійснювати виховну й наукову роботу;
- творчо застосовувати набуті компетентності під час виробничої практики;
- аналізувати науково-методичні джерела, педагогічний досвід, цілеспрямовано підвищуючи свій освітньо-професійний рівень;
- враховувати специфіку викладання мовознавчих і методичних дисциплін у закладах вищої освіти та їх роль у фаховій підготовці студента-філолога;
- реалізувати основні напрями вдосконалення мовної освіти в закладах вищої освіти;
- характеризувати структурні компоненти мовознавчої та методичної підготовки студента-філолога і враховувати специфіку їх функціонування;
- екстраполювати засвоєні основи методики навчання української мови на вивчення предмета в умовах інклюзивної шкільної освіти;
- володіти методикою виховання в учнів загальноосвітніх закладів нового типу та студентів вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації засобами вивчення мови усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, бажання дотримуватися здорового способу життя, а також здатності протистояти злу, примітивним поглядам і смакам, зокрема запобігання та протидії домашньому насиллю.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Підготовка магістра до викладання мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та вищих навчальних закладах

Тема 1. Актуальні проблеми викладання мови: тенденції та перспективи.

Тема 2. Наукові засади формування фахівця-філолога засобами мовознавчих дисциплін.

Кредит 2. Зміст і структура мовознавчої підготовки студента-філолога

Тема 3. Особливості вивчення дисциплін лінгвістичного циклу.

Тема 4. Специфіка вивчення методики навчання мови.

Кредит 3. Специфіка вивчення фахових дисциплін мовознавчого циклу

Тема 5. Особливості засвоєння студентами мовознавчих дисциплін першого (бакалаврського) рівня.

Тема 6. Специфіка вивчення лінгвістичних предметів студентами другого (магістерського) рівня.

Кредит 0,5. Взаємодія теорії і практики в мовознавчій підготовці майбутнього фахівця-філолога

Тема 7. Виробнича практика студентів-філологів.

Тема 8. Наукова діяльність майбутніх словесників.

Тема 9. Особливості методичної роботи фахівця-філолога.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього -го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Підготовка магістра до викладання мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та вищих навчальних закладах						
Тема 1. Актуальні проблеми викладання мови: тенденції та перспективи	16	2	2	2		10
Тема 2. Наукові засади формування фахівця-філолога засобами мовознавчих дисциплін	14	2	2			10
	30	4	4	2		20
Кредит 2. Зміст і структура мовознавчої підготовки студента-філолога						
Тема 3. Особливості вивчення дисциплін лінгвістичного циклу	14		2			12
Тема 4. Специфіка вивчення методики навчання мови	16	2	2			12
	30	2	4			24
Кредит 3. Специфіка вивчення фахових дисциплін мовознавчого циклу						
Тема 5. Особливості засвоєння студентами мовознавчих дисциплін	15	2				13

першого (бакалаврського) рівня						
Тема 6. Специфіка вивчення лінгвістичних предметів студентами другого (магістерського) рівня	15		2			13
	30	2	2			26
Кредит 0,5. Взаємодія теорії і практики в мовознавчій підготовці майбутнього фахівця-філолога						
Тема 7. Виробнича практика студентів-філологів	6		2	2		2
Тема 8. Наукова діяльність майбутніх словесників	4	2				2
Тема 9. Особливості методичної роботи фахівця-філолога	5		2	2		1
	15	2	4	4		5
<i>Усього годин:</i>	105	10	14	6		75

4.2. Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усьо -го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Підготовка магістра до викладання мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та вищих навчальних закладах						
Тема 1. Актуальні проблеми викладання мови: тенденції та перспективи	17	2	2	2		11
Тема 2. Наукові засади формування фахівця-філолога засобами мовознавчих дисциплін	13	2				11
	30	4	2	2		22
Кредит 2. Зміст і структура мовознавчої підготовки студента-філолога						
Тема 3. Особливості вивчення дисциплін лінгвістичного циклу	14		2			12
Тема 4. Специфіка вивчення методики навчання мови	16	2	2			12
	30	2	4			24
Кредит 3. Специфіка вивчення фахових дисциплін мовознавчого циклу						
Тема 5. Особливості засвоєння студентами мовознавчих дисциплін першого (бакалаврського) рівня.	14	2				12
Тема 6. Специфіка вивчення	16	2	2			12

лінгвістичних предметів студентами другого (магістерського) рівня.						
	30	4	2			24
Кредит 0,5. Взаємодія теорії і практики в мовознавчій підготовці майбутнього фахівця-філолога						
Тема 7. Виробнича практика студентів-філологів	6		2	2		2
Тема 8. Наукова діяльність майбутніх словесників	6	2	2			2
Тема 9. Особливості методичної роботи фахівця-філолога	3			2		1
	15	2	4	4		5
<i>Усього годин:</i>	105	12	12	6		75

5. Теми практичних занять

5.1. Теми практичних занять (для денної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Підготовка магістра до викладання мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та вищих навчальних закладах</i>		
1.	Актуальні проблеми навчання мови у вищій школі	
	Тема 1. Актуальні проблеми викладання мови: тенденції та перспективи	2
2.	Становлення системи професійної підготовки вчителя української мови і літератури	
	Тема 2. Наукові засади формування фахівця-філолога засобами мовознавчих дисциплін	2
<i>Кредит 2. Зміст і структура мовознавчої підготовки студента-філолога</i>		
3.	Складники фахової підготовки студента-філолога	
	Тема 3. Особливості вивчення дисциплін лінгвістичного циклу	2
4.	Формування професійної компетенції студентів засобами мовознавчих курсів	
	Тема 4. Специфіка вивчення методики навчання мови	2
<i>Кредит 3. Специфіка вивчення фахових дисциплін мовознавчого циклу</i>		
5.	Поглиблення професійної компетенції студентів під час вивчення методичних курсів	
	Тема 5. Особливості засвоєння студентами мовознавчих дисциплін першого (бакалаврського) рівня	1
	Тема 6. Специфіка вивчення лінгвістичних предметів студентами другого (магістерського) рівня	1
<i>Кредит 0,5. Взаємодія теорії і практики в мовознавчій підготовці майбутнього фахівця-філолога</i>		
6.	Навчальна та педагогічна практика в системі професійної	

	підготовки студентів філологічних факультетів	
	Тема 7. Виробнича практика студентів-філологів	2
7.	Науково-дослідницька робота студентів-філологів	
	Тема 8. Наукова діяльність майбутніх словесників	1
	Тема 9. Особливості методичної роботи фахівця-філолога	1
Разом:		14

5.2. Теми практичних занять (для заочної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Підготовка магістра до викладання мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та вищих навчальних закладах</i>		
1.	Актуальні проблеми навчання мови у вищій школі	
	Тема 1. Актуальні проблеми викладання мови: тенденції та перспективи	1
	Тема 2. Наукові засади формування фахівця-філолога засобами мовознавчих дисциплін	1
<i>Кредит 2. Зміст і структура мовознавчої підготовки студента-філолога</i>		
2.	Складники фахової підготовки студента-філолога	
	Тема 3. Особливості вивчення дисциплін лінгвістичного циклу	2
3.	Формування професійної компетенції студентів засобами мовознавчих курсів	
	Тема 4. Специфіка вивчення методики навчання мови	2
<i>Кредит 3. Специфіка вивчення фахових дисциплін мовознавчого циклу</i>		
4.	Поглиблення професійної компетенції студентів під час вивчення методичних курсів	
	Тема 5. Особливості засвоєння студентами мовознавчих дисциплін першого (бакалаврського) рівня	1
	Тема 6. Специфіка вивчення лінгвістичних предметів студентами другого (магістерського) рівня	1
<i>Кредит 0,5. Взаємодія теорії і практики в мовознавчій підготовці майбутнього фахівця-філолога</i>		
5.	Навчальна та педагогічна практика в системі професійної підготовки студентів філологічних факультетів	
	Тема 7. Виробнича практика студентів-філологів	2
6.	Науково-дослідницька робота студентів-філологів	
	Тема 8. Наукова діяльність майбутніх словесників	1
	Тема 9. Особливості методичної роботи фахівця-філолога	1
Разом:		12

5.3. Теми лабораторних занять (для денної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

<i>Кредит 1. Підготовка магістра до викладання мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та вищих навчальних закладах</i>		
1.	Аналіз нормативних документів, що регламентують вивчення мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та ЗВО	
	Тема 1. Актуальні проблеми викладання мови: тенденції та перспективи	1
	Тема 2. Наукові засади формування фахівця-філолога засобами мовознавчих дисциплін	1
<i>Кредит 2. Зміст і структура мовознавчої підготовки студента-філолога</i>		
	Тема 3. Особливості вивчення дисциплін лінгвістичного циклу	
	Тема 4. Специфіка вивчення методики навчання мови	
<i>Кредит 3. Специфіка вивчення фахових дисциплін мовознавчого циклу</i>		
	Тема 5. Особливості засвоєння студентами мовознавчих дисциплін першого (бакалаврського) рівня	
	Тема 6. Специфіка вивчення лінгвістичних предметів студентами другого (магістерського) рівня	
<i>Кредит 0,5. Взаємодія теорії і практики в мовознавчій підготовці майбутнього фахівця-філолога</i>		
2.	Аналіз відвіданого заняття у закладі нового типу	
	Тема 7. Виробнича практика студентів-філологів	2
3.	Аналіз відвіданого заняття у вищій школі	
	Тема 8. Наукова діяльність майбутніх словесників	1
	Тема 9. Особливості методичної роботи фахівця-філолога	1
Разом:		6

5.4. Теми лабораторних занять (для заочної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Підготовка магістра до викладання мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та вищих навчальних закладах</i>		
1.	Аналіз нормативних документів, що регламентують вивчення мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та ЗВО	
	Тема 1. Актуальні проблеми викладання мови: тенденції та перспективи	1
	Тема 2. Наукові засади формування фахівця-філолога засобами мовознавчих дисциплін	1
<i>Кредит 2. Зміст і структура мовознавчої підготовки студента-філолога</i>		
	Тема 3. Особливості вивчення дисциплін лінгвістичного циклу	
	Тема 4. Специфіка вивчення методики навчання мови	
<i>Кредит 3. Специфіка вивчення фахових дисциплін мовознавчого циклу</i>		
	Тема 5. Особливості засвоєння студентами мовознавчих дисциплін першого (бакалаврського) рівня	
	Тема 6. Специфіка вивчення лінгвістичних предметів	

	студентами другого (магістерського) рівня	
<i>Кредит 0,5. Взаємодія теорії і практики в мовознавчій підготовці майбутнього фахівця-філолога</i>		
2.	Аналіз відвіданого заняття у закладі нового типу	
	Тема 7. Виробнича практика студентів-філологів	2
3.	Аналіз відвіданого заняття у вищій школі	
	Тема 8. Наукова діяльність майбутніх словесників	1
	Тема 9. Особливості методичної роботи фахівця-філолога	1
Разом:		6

6.1. Самостійна робота (для денної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Підготовка магістра до викладання мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та вищих навчальних закладах</i>		
1.	Тема 1. Актуальні проблеми викладання мови: тенденції та перспективи. Вивчення нормативних державних документів: державні програми «Освіта. Україна XXI століття», Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті, Концепція реформування гуманітарної освіти, концепції мовної освіти, Державний стандарт базової і повної середньої освіти (мовний компонент), концепція «Нова українська школа», інструктивно-методичні рекомендації МОН України з української мови, чинні навчальні програми з української мови	8
2.	Тема 2. Наукові засади формування фахівця-філолога засобами мовознавчих дисциплін. Лінгводидактичні основи формування мовної особистості. Методичні особливості формування компетентного мовця	8
<i>Кредит 2. Зміст і структура мовознавчої підготовки студента-філолога</i>		
3.	Тема 3. Особливості вивчення дисциплін лінгвістичного циклу. Сучасні технології в навчанні мовознавчих дисциплін	8
4.	Тема 4. Специфіка вивчення методики навчання мови. Методика формування мовної особистості на уроках української мови	8
<i>Кредит 3. Специфіка вивчення фахових дисциплін мовознавчого циклу</i>		
5.	Тема 5. Особливості засвоєння студентами мовознавчих дисциплін першого (бакалаврського) рівня. Мовленнєва діяльність студентів-філологів. Модульна система навчання	8
6.	Тема 6. Специфіка вивчення лінгвістичних предметів студентами другого (магістерського) рівня. Проблема інтерактивного навчання у закладах нового типу та ЗВО	8
<i>Кредит 0,5. Взаємодія теорії і практики в мовознавчій підготовці майбутнього фахівця-філолога</i>		
7.	Тема 7. Виробнича практика студентів-філологів	9

8.	Тема 8. Наукова діяльність майбутніх словесників	9
9.	Тема 9. Особливості методичної роботи фахівця-філолога. Розвиток креативності майбутніх учителів мови та літератури в умовах становлення Нової української школи	9
Разом:		75

6.2. Самостійна робота (для заочної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Підготовка магістра до викладання мовознавчих дисциплін у закладах нового типу та вищих навчальних закладах</i>		
1.	Тема 1. Актуальні проблеми викладання мови: тенденції та перспективи. Вивчення нормативних державних документів: державні програми «Освіта. Україна XXI століття», Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті, Концепція реформування гуманітарної освіти, концепції мовної освіти, Державний стандарт базової і повної середньої освіти (мовний компонент), концепція «Нова українська школа», інструктивно-методичні рекомендації МОН України з української мови, чинні навчальні програми з української мови	8
2.	Тема 2. Наукові засади формування фахівця-філолога засобами мовознавчих дисциплін. Лінгводидактичні основи формування мовної особистості. Методичні особливості формування компетентного мовця	8
<i>Кредит 2. Зміст і структура мовознавчої підготовки студента-філолога</i>		
3.	Тема 3. Особливості вивчення дисциплін лінгвістичного циклу. Сучасні технології в навчанні мовознавчих дисциплін	8
4.	Тема 4. Специфіка вивчення методики навчання мови. Методика формування мовної особистості на уроках української мови	8
<i>Кредит 3. Специфіка вивчення фахових дисциплін мовознавчого циклу</i>		
5.	Тема 5. Особливості засвоєння студентами мовознавчих дисциплін першого (бакалаврського) рівня. Мовленнєва діяльність студентів-філологів. Модульна система навчання	8
6.	Тема 6. Специфіка вивчення лінгвістичних предметів студентами другого (магістерського) рівня. Проблема інтерактивного навчання у закладах нового типу та ЗВО	8
<i>Кредит 0,5. Взаємодія теорії і практики в мовознавчій підготовці майбутнього фахівця-філолога</i>		
7.	Тема 7. Виробнича практика студентів-філологів	9
8.	Тема 8. Наукова діяльність майбутніх словесників	9
9.	Тема 9. Особливості методичної роботи фахівця-філолога. Розвиток креативності майбутніх учителів мови та літератури в умовах становлення Нової української школи	9

Разом: 75

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Інноваційні технології навчання.
2. Альтернативні форми мовної освіти.

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Відповідно розподіл балів, що отримують студенти за 3,5 крд.:

Поточне тестування та самостійна робота Іспит														Накопичувальні бали / сума
	Кредит 1		Кредит 2				Кредит 3				Кредит 0,5			
	T 1	T 2	T 1	T 2	T 3	T 4	T 1	T 2	T 3	T 4	T 1	T 2	T 3	
Практичні заняття	10				10			10	10		10			50
Лабораторна робота				10						10			10	30
Самостійна робота	45	45	10	10	5	5	5	5	5	5	10	10	10	170
КР						50				50				100
Усього	100		100				100				50			350

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на основі результатів вивчення навчального матеріалу за 100-бальною шкалою та шкалою ECTS:

• 90–100 балів – оцінка А («відмінно») виставляється студенту за високий рівень знань навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку з використанням міжпредметних зв'язків; уміння повно, чітко, лаконічно, логічно, послідовно відповідати на

поставлені запитання; уміння застосовувати теоретичні положення під час творчого розв'язання практичних завдань; вільне володіння предметною термінологією та сучасною українською літературною мовою;

- 80–89 балів – оцінка В («добре») виставляється студенту за умови достатнього знання основних закономірностей вивченого та володіння понятійним апаратом засвоєного предмета; уміння й навички правильно, логічно, послідовно викласти основний зміст навчального матеріалу, висловити власну думку, зробити висновки; уміння застосовувати вивчене під час комплексного розв'язання практичних завдань; уміння доречно використовувати довідкову літературу; достатнє володіння сучасною українською літературною мовою; у відповіді допускаються 1–2 незначні неточності під час тлумачення мовознавчих, педагогічних явищ або у використанні мовознавчої, методичної термінології.

- 65–79 балів – оцінка С («добре») виставляється студенту за загальом правильне розуміння й достатнє знання навчального матеріалу, достатнє володіння понятійним апаратом предмета; уміння й навички досить правильного, логічного, послідовного висвітлення основного змісту вивченого; уміння застосовувати вивчене під час комплексного розв'язання практичних завдань; уміння доречно використовувати довідкову літературу; достатнє володіння сучасною українською літературною мовою; у відповіді допускається 1 значна неточність під час тлумачення мовознавчих, педагогічних явищ або у використанні мовознавчої, методичної термінології.

- 55–64 бали – оцінка D («задовільно») виставляється студенту за посередні знання навчального матеріалу, що виявляється у правильному викладі вивченого на репродуктивному рівні; у недостатньо аргументованій відповіді, що засвідчує прогалини у знаннях: висвітлює окремі питання частково й непослідовно, містить помилки в узагальненні, неповне обґрунтування висновків, грубі помилки під час тлумачення мовознавчих, педагогічних явищ або у використанні мовознавчої, методичної термінології; недостатнє застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних завдань; відображає часткове володіння сучасною українською літературною мовою.

- 50–54 бали – оцінка E («задовільно») виставляється, якщо знання й уміння студента в основному відповідають мінімальним критеріям: навчальний матеріал викладається на репродуктивному рівні, демонструється володіння предметною термінологією, теоретичні положення ілюструються прикладами, однак допускаються грубі помилки під час розкриття окремих теоретичних положень, неточності в розумінні та інтерпретації мовознавчих і педагогічних явищ, відчуваються труднощі у використанні засвоєного в ході розв'язання практичних завдань, нездатність самостійно зробити висновки; недостатній рівень сформованості мовної й мовленнєвої культури.

- 35–49 балів – оцінка FX («незадовільно» з можливістю повторного складання екзамену чи заліку) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, відповідь має переважно фрагментарний і репродуктивний характер, не відображає засвоєння основних понять, містить

суттєві помилки, невміння застосувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань; низький рівень сформованості мовної культури.

• 1–34 бали – оцінка F («незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням курсу) виставляється за незнання переважної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння зорієнтуватися під час розв'язання практичних завдань, незнання фундаментальних положень мовознавчої та методичної наук.

Під час оцінювання контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- в) оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- г) оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

- «5» – 45-50 балів;
- «4» – 38-44 бали;
- «3» – 25-37 балів;
- «2» – 1-24 балів.

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Репродуктивний метод (конспектування монографій, методичних посібників, статей у фахових виданнях), частково-пошуковий метод (проблемні лекції, розв'язання проблемних завдань), метод вправ (проектування мовних завдань, моделювання навчальних ситуацій, створення конспектів занять із мовознавчих дисциплін та ін.), дослідницький метод (аналіз аспектних методичних проблем та фрагментів занять і виховних заходів); інтерактивні імітаційні методи (рольові ігри, ситуативні завдання з використанням ІКТ) та ін.

11. Методичне забезпечення

1. Філологічні дослідження : методологія, інструментарій, організація, апробація : навч.-метод. посіб. / Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського ; заг. ред. О. С. Філатової. – Миколаїв : Іліон, 2015. – 101 с. (співавт.)

2. Мхитарян О. Д. Проблеми підготовки студентів-філологів до навчально-корекційної роботи в школі / О. Д. Мхитарян // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : збірник наукових праць. – Випуск 1.39. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2012. – С. 192–195. – (Серія «Педагогічні науки»).

3. Мхитарян О., Любенко О., Руденко К. Формування методичної компетенції майбутніх фахівців-філологів засобами ІКТ. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / за ред. Т. Степанової. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. № 1 (60), лютий. С. 211–217.

12. Рекомендована література

Базова

6. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / За ред. М. Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2005. – 399 с.
7. Пентилюк М. І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики : зб. статей / М. І. Пентилюк. – Київ : Ленвіт, 2011. – 256 с.
8. Пентилюк М. І., Окуневич Т. Г. Методика української мови в таблицях і схемах. – К.: Ленвіт, 2006. – 134 с.
9. Практикум з методики навчання української мови / За ред. М. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2003. – 302 с.
10. Семенов О. М. Мовно-літературна освіта в Україні : погляд крізь роки : навч. посіб. / О. М. Семенов, Л. О. Базиль. – К. : Фенікс, 2008. – 240 с.

Допоміжна

- 33) Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. – К., 1998. – 558 с.
- 34) Басова Н.В. Педагогіка и практическая психология. – Ростов-на-Дону: Фенікс, 2000. – 416 с.
- 35) Беляев О., Скуратівський Л., Симоненкові Л., Шелехова Т. Концепція навчання державної мови в школах України // Дивослово. – 1996. – №1. – С. 71-73.
- 36) Беляев О.М., Вашуленко М.С., Плахотник В.М. Концепція мовної освіти в Україні // Рідна школа. – 1994. – №9. – С. 71-73.
- 37) Волкова Н.П. Педагогіка. – К.: Академія, 2002. – 616 с.
- 38) Голуб Н.Б. Самостійна робота студентів з риторики: Навчально-методичний посібник. – Черкаси: Брама-Україна, 2008. – 260 с.
- 39) Горошкіна О.М. Лінгводидактичні засади навчання української мови в старших класах природничо-математичного профілю. – Луганськ: Альма-матер, 2004. – 176 с.
- 40) Державний стандарт базової і повної середньої освіти // Дивослово. – 2004. – №3. – С. 76-81.
- 41) Деякі аспекти формування національної культури студентської молоді: Зб. наук.статей. - К.: ІЗМН, 1997. – 84 с.
- 42) Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – К.: Академвидав,

2004. – 352 с.
- 43) Дьяченко В.К. Новая дидактика. – М., 2001. – 496 с.
 - 44) Єрмоленко С., Мацько Л. Навчально-виховна концепція вивчення української (державної) мови // Дивослово. – 1994. - №5. – С. 28-32.
 - 45) Жариков Е.С. Научный поиск. –К., 1967. – 223 с.
 - 46) Заболотська О.О. Формування індивідуальності майбутніх учителів-словесників: Монографія. – Херсон, 2006. – 306 с.
 - 47) Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії. – К., 1997. – 312 с.
 - 48) Кічук Н.В. Формування творчої особистості вчителя. – К.: Либідь, 1991. – 96 с.
 - 49) Князян М.О. Самостійно-дослідницька діяльність майбутніх учителів іноземних мов: теорія і практика. – Ізмаїл: Сміл, 2006. – 312 с.
 - 50) Концепції мовної освіти 12-річної школи // Дивослово. – 2002. – №8. – С. 59-65.
 - 51) Концепція вивчення української мови в 5-12 класах загальноосвітньої школи з російською мовою навчання // УМЛШ. – 2002. -№5. – С. 43-50.
 - 52) Котик Т.М. Українська дошкільна лінгводидактика: історія, здобутки, перспективи. – Одеса: СВД М.П.Черкасов, 2004. – 295 с.
 - 53) Лутай В.С. Філософія сучасної освіти. – К.: Магістр-S, 1996. – 256 с.
 - 54) Пентилюк М.І. Професійна підготовка студентів-філологів. Засвоєння лінгводидактичної термінології // Дивослово. – 2005. -№11. – С. 21-24.
 - 55) Пентилюк М.І. Державний стандарт мовної освіти у світі сучасної методики української мови // Українська філологія:теоретичні та методичні аспекти вивчення: Зб.праць науково-практичних читань до 80-річчя Г.Р. Передрій. – Черкаси: Брама-Україна, 2005. – С.41-47.
 - 56) Пентилюк М.І. Стандартизація мовної освіти і завдання вчителя-словесника // Таврійський вісник. – 2004. – №2(6). – С. 69-75.
 - 57) Пентилюк М.І. Інтегруючий характер фахової підготовки майбутнього вчителя-філолога // Вісник Луганського державного педагогічного університету ім. Т. Шевченка. – 2002. – №4. – С. 165-170.
 - 58) Пентилюк М.І. Наукові засади формування професійного мовлення студентів-філологів // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – Вип. 54. – Черкаси, 2004. С. 14-20.
 - 59) Пентилюк М.І., Горошкіна О., Нікітіна А. Концептуальні засади комунікативної методики навчання української мови // Українська мова і література в школі. – 2006. – №1. – С. 15-20.
 - 60) Пентилюк М.І., Горошкіна О., Нікітіна А. Концепція когнітивної методики навчання української мови // Дивослово. – 2004. – №8. – С. 5-9.
 - 61) Пентилюк М.І., Горошкіна О., Нікітіна А. Концепція профільного навчання мови // Вивчаємо українську мову. – 2009. – №1. – С. 19-24.
 - 62) Пентилюк М.І., Окуневич Т.Г. Урок української мови: технологічний аспект. – Харків: Основа, 2007. – 176 с.
 - 63) Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Українська мова. 5-12 класи. – К.: Перун, 2005. – 176 с.
 - 64) Щербань П.М. Прикладна педагогіка. – К.: Вища школа, 2000. – 215 с.

33) Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри. – К., 1995. – 120 с.

Фахові видання

Дивослово.

Русская словесность в школах Украины.

Русский язык и литература в школах Украины.

Русский язык и литература в средних учебных заведениях Украины.

Вікно в світ.

Електронні ресурси

Електронні бібліотеки

Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/eb>) – найбільше зібрання книг, журналів, видань, карт, нот, образотворчих матеріалів, рукописів, стародруків, газет, документів на нетрадиційних носіях інформації;

Літературна Інтернет-бібліотека школяра (<http://litbook.by.ru>) – зібрання творів української та зарубіжної літератури, біографії письменників, реферати, корисна інформація;

Українська бібліотека (<http://www.lib.org.ua>) – систематизована бібліотека за розділами: суспільні науки, політика, економіка, історія, культура, біографії, релігія, теологія, права людини;

Український центр (<http://www.ukrcenter.com>) – твори українських і зарубіжних авторів, фольклорні твори, наукові праці та дослідження в галузі української мови та літератури);

Бібліотека Мережі української літератури (<http://www.ukrlib.com.ua>) – біографії та твори українських письменників, реферати, творчі роботи.

Довідкові та методичні сайти

Лінгвістичний портал (<http://proling.com>) – частотні словники української мови, онлайнвий українсько-російський перекладач для текстів „Плай-Online” та електронний словник української та російської мов „Уліс OnLine”;

Словники України (<http://www.webber.net.ua/NEWDICT>) – делмверсія повномасштабного українського електронного словника, записаного на компакт-диск (152 тис. слів);

Українська мова (<http://www.ussr.to/ALL/tishkovets>) – довідник з української мови.

Періодика для словесника

„Педагогічна преса” (<http://www.ped-prensa.kiev.ua>) – інструктивно-методична інформація Міністерства освіти і науки України, яка розміщена у фахових журналах, часописах видавництва, фактологічний літературознавчий і лінгвістичний матеріал тощо;

журнал „Дивослово” (E-mail:dyvoslovo@ukr.net) – актуальні методичні матеріали українському словесникові перспективного спрямування;

журнал „Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах” (www.ped-prensa.kiev.ua) – відкриті уроки, методика на кожен

день, наука – школі, поетична сторінка й сучасна проза – все для вчителя-україніста;

„Книжковий кур’єр” (www.book-courier.com.ua), „Книжник-ревію” (www.elitprofi.com.ua/gazeta), „Критика” (www.krytyka.kiev.ua) – літературно-критичні матеріали й тексти художніх творів;

Академ-Прес (<http://www.academpres.kiev.ua>) – ресурс для науковця, вчителя-словесника, студента, учня-читача.

Сайт Науково-методичного центру м. Миколаєва – slovo-divo.ucoz.ua

13. Інформаційні ресурси

1. Пентилюк М. І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики : зб. статей / М. І. Пентилюк. – Київ : Ленвіт, 2011. – 256 с. – 5 екз.

2. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / Колектив авторів за редакцією М. І. Пентилюк : М. І. Пентилюк, С. О. Караман, О. В. Караман та ін. – К. : Ленвіт, 2004. – 400 с. – 25 екз.

3. Пентилюк М. І., Окуневич Т. Г. Методика української мови у таблицях і схемах : навч. посіб. – К. : Ленвіт, 2010. – 134 с. – 30 екз.

4. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах : модульний курс : посібник для студентів пед. університетів та інститутів / Кол. авторів за ред. М. І. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2011. – 366 с. – 30 екз.